

PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 4. aprila 2014

o zmanjšanju prisotnosti kadmija v živilih

(Besedilo velja za EGP)

(2014/193/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba Komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19. decembra 2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih ⁽¹⁾ določa mejne vrednosti kadmija v številnih živilih.
- (2) Znanstveni odbor za onesnaževalce v prehranski verigi (v nadaljnjem besedilu: odbor Contam) Evropske agencije za varnost hrane (v nadaljnjem besedilu: EFSA) je 30. januarja 2009 sprejel mnenje glede kadmija v živilih ⁽²⁾. EFSA je v tem mnenju določila nov sprejemljiv tedenski vnos, ki znaša 2,5 µg/kg telesne teže. V svoji izjavi o ponovni oceni sprejemljivega tedenskega vnosa kadmija, ki jo je odbor Contam določil leta 2009 ⁽³⁾, je EFSA upoštevala zadnjo oceno tveganja, ki jo je izvedel Skupni strokovni odbor FAO/WHO za aditive v živilih (JECFA) ⁽⁴⁾, in potrdila sprejemljiv tedenski vnos 2,5 µg/kg telesne teže.
- (3) Odbor Contam je v znanstvenem mnenju ugotovil, da je povprečna prehranska izpostavljenost v evropskih državah približno v višini sprejemljivega tedenskega vnosa 2,5 µg/kg telesne teže ali malo višja. Pri nekaterih podskupinah prebivalstva lahko presega sprejemljivi tedenski vnos za približno dvakrat. Odbor Contam je nadalje ugotovil, da bi bilo kljub temu, da so škodljivi učinki na delovanje ledvic pri takšni izpostavljenosti posameznikov malo verjetni, treba zmanjšati izpostavljenost kadmiju na ravni prebivalstva.
- (4) Glede na znanstveno mnenje odbora Contam so skupine živil, ki največ prispevajo k prehranski izpostavljenosti kadmiju, zlasti zaradi velike porabe, naslednje: žita in žitni proizvodi, zelenjava, oreški in zrna stročnic, škrobaste korenovke ali krompir ter meso in mesni proizvodi. Najvišje koncentracije kadmija so bile ugotovljene v živilih iz morskih alg, rib in morskih sadežev, čokoladi, živilih za posebne prehranske namene ter gobah, oljnicah in užitni drobovini.
- (5) Leta 2001 so bile določene mejne vrednosti za kadmij v številnih živilih, vključno z žiti, zelenjavo, mesom, ribami, morskimi sadeži, drobovino in prehranskimi dopolnili. Ob upoštevanju zadnjih sklepov EFSA so bile proučene nove mejne vrednosti za otroško hrano in čokolado/kakavove proizvode in pričakuje se, da bodo te vrednosti v kratkem sprejete.
- (6) Poleg tega je Komisija na podlagi znanstvenih mnenj odbora Contam o kadmiju proučila tudi možnosti za zmanjšanje nekaterih obstoječih mejnih vrednosti za kadmij v živilih, ki pomembno prispevajo k izpostavljenosti (npr. žita, zelenjava, krompir).
- (7) Komisija meni, da bi bilo težko doseči takojšnje zmanjšanje mejnih vrednosti. Prisotnost kadmija v živilih ni enotna, temveč zelo spremenljiva med drugim glede na geografsko lokacijo pridelovalnega območja (različne stopnje naravne prisotnosti kadmija v tleh zaradi različne razporeditve v zemeljski skorji), razpoložljivost kadmija v tleh (različne stopnje prenosa iz tal v rastline, odvisne od pH vrednosti tal in drugih sestavnih delov tal), različne vrste rastlin z različnimi vzorci zadrževanja kadmija, pa tudi antropogenih dejavnikov, kot so kmetijska

⁽¹⁾ UL L 364, 20.12.2006, str. 5.

⁽²⁾ *The EFSA Journal* (2009) 980, str. 1–139.

⁽³⁾ *The EFSA Journal* (2011); 9(2): 1975.

⁽⁴⁾ Vrsta živilskih dodatkov WHO 64, 73. seja Skupnega strokovnega odbora FAO/WHO za aditive v živilih (JECFA), Svetovna zdravstvena organizacija, Ženeva, 2011.

uporaba blata iz čistilnih naprav, gnoja ali fosfatnih gnojil, ter drugih dejavnikov. Komisija se zaveda, da je treba sprejeti ukrepe glede prisotnosti kadmija v fosfatnih gnojilih, ki se še proučuje, v skladu s strategijo za zmanjšanje tveganja za kadmij in kadmijev oksid, ki je bila sprejeta leta 2008 ⁽¹⁾.

- (8) Nekatere metode za zmanjšanje prisotnosti kadmija v živilih sicer že obstajajo, vendar je potrebno nekaj časa, da jih kmetje in nosilci živilskih dejavnosti začnejo v celoti izvajati. V nekaterih primerih je treba obstoječe metode posebej prilagoditi kmetijskim rastlinam in geografskim območjem, za katera naj bi se uporabljale, ter jih bolje predstaviti in oglaševati kmetom za srednjeročno/dolgoročno doseganje zmanjšanja vrednosti kadmija v živilih. Zato je primerno, da države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se že razpoložljive metode za zmanjšanje prisotnosti predstavijo in oglašujejo kmetom ter začnejo ali nadaljujejo izvajati z namenom zmanjšanja vrednosti kadmija v živilih. Po potrebi bi bilo treba izvajati nadaljnje raziskave in preiskave, da se zapolnijo morebitne vrzeli v znanju o metodah za zmanjšanje prisotnosti.
- (9) Napredek, ki je posledica sprejetih ukrepov, bi bilo treba redno spremljati in o njem poročati Komisiji. Nadaljnje podatke o prisotnosti kadmija bi bilo treba zbirati in o njih redno poročati agenciji EFSA, da bi Komisija lahko ponovno ocenila stanje do 31. decembra 2018 z namenom odločanja o nadaljnjih ustreznih ukrepih –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. Države članice bi morale zagotoviti, da kmetje in nosilci živilskih dejavnosti postopoma izvajajo razpoložljive ukrepe za zmanjševanje vsebnosti kadmija v živilih, zlasti za žita, zelenjavo in krompir. To vključuje učinkovite načine predstavljanja in oglaševanja znanih metod za zmanjšanje prisotnosti kmetom in nosilcem živilskih dejavnosti.
2. V primeru potrebe po dodatnih znanjih za določitev ustreznih ukrepov za zmanjšanje prisotnosti, npr. za določeno kmetijsko rastlino ali na določenem geografskem območju, bi države članice morale zagotoviti, da se izvedejo preiskave/raziskave za zapolnitev teh vrzeli v znanju.
3. Države članice bi morale redno spremljati napredek izvedenih ukrepov za zmanjšanje prisotnosti z zbiranjem podatkov o prisotnosti kadmija v živilih. Države članice bi morale zagotoviti, da:
 1. se analitični rezultati redno pošiljajo agenciji EFSA za vključitev v enotno podatkovno zbirko in da
 2. se poročilo o napredku pri izvajanju tega priporočila predloži Evropski komisiji decembra 2015, ki mu najpozneje februarja 2018 sledi končno poročilo. V teh poročilih je treba posebno pozornost nameniti vrednostim kadmija, ki so blizu mejnim vrednostim ali pa jih presegajo.
4. Vzorčenje in analize se izvajajo v skladu z določbami iz Uredbe Komisije (ES) št. 333/2007 z dne 28. marca 2007 o določitvi metod vzorčenja in analitskih metod za uradni nadzor vsebnosti svinca, kadmija, živega srebra, anorganskega kositra, 3-MCPD in benzo-a-pirena v živilih ⁽²⁾.

V Bruslju, 4. aprila 2014

Za Komisijo
Tonio BORG
Član Komisije

⁽¹⁾ Sporočilo Komisije o rezultatih ocene tveganja in strategijah za zmanjšanje tveganja za snovi: kadmij in kadmijev oksid (UL C 149, 14.6.2008, str. 6).

⁽²⁾ UL L 88, 29.3.2007, str. 29.